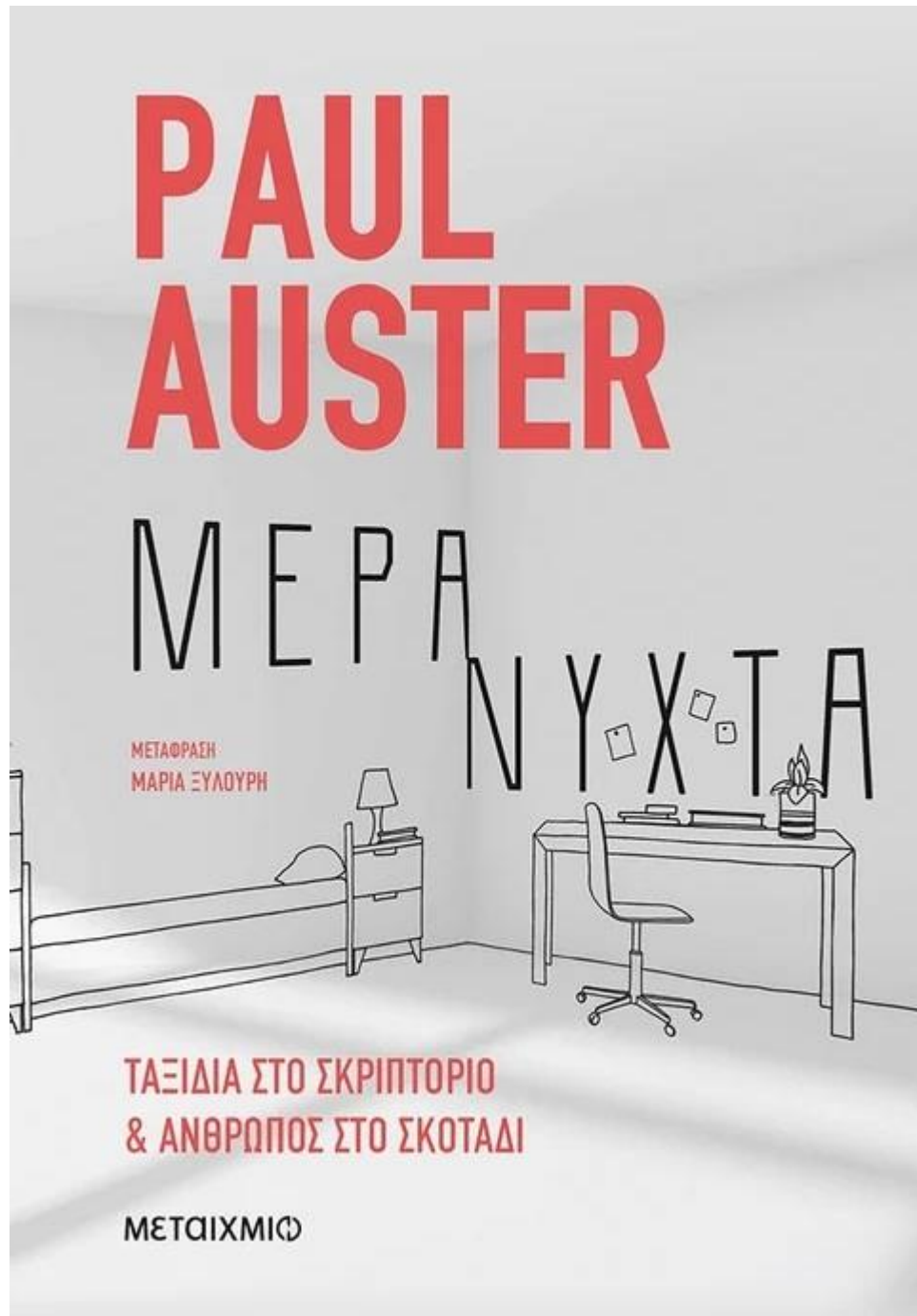

Paul Auster

Μέρα - νύχτα: Ταξίδια στο σκριπτόριο και Άνθρωπος στο σκοτάδι

Ταξίδια στο σκριπτόριο

Ο γέρος κάθεται στην άκρη του στενού κρεβατιού, οι παλάμες απλωμένες στα γόνατά του, το κεφάλι σκυφτό, το βλέμμα στο πάτωμα. Δεν έχει ιδέα ότι μια κάμερα είναι εγκατεστημένη στο ταβάνι ακριβώς από πάνω του. Το κλείστρο κλείνει σιωπηλά μια φορά το δευτερόλεπτο, παράγοντας ογδόντα έξι χιλιάδες τετρακόσιες φωτογραφίες με κάθε περιστροφή της Γης. Ακόμα κι αν ήξερε ότι τον παρακολουθούν, δεν θα είχε σημασία. Αλλού είναι ο νους του, ναυαγισμένος ανάμεσα στα αποκυήματα στο κεφάλι του καθώς γυρεύει μια απάντηση στο ερώτημα που τον κατατρώχει.

Ποιος είναι; Τι κάνει εδώ πέρα; Πότε ήρθε και πόσο θα μείνει; Με λίγη τύχη, θα μας τα δείξει όλα ο χρόνος. Για την ώρα, το μόνο μας καθήκον είναι να μελετήσουμε τις εικόνες όσο προσεκτικότερα μπορούμε και να αποφύγουμε την εξαγωγή πρώιμων συμπερασμάτων.

Υπάρχουν αρκετά αντικείμενα στο δωμάτιο, καθένα με ένα κομμάτι λευκή ταινία κολλημένο πάνω του, που έχει μία και μόνη λέξη γραμμένη με κεφαλαία γράμματα. Στο κομοδίνο, για παράδειγμα, η λέξη είναι ΚΟΜΟΔΙΝΟ. Στη λάμπα, η λέξη είναι ΛΑΜΠΑ. Ακόμα και στον τοίχο, ο οποίος δεν είναι, για να ακριβολογούμε, αντικείμενο, υπάρχει ένα κομμάτι ταινία που γράφει ΤΟΙΧΟΣ. Ο γέρος σηκώνει τα μάτια μια στιγμή, βλέπει τον τοίχο, βλέπει το κομμάτι της ταινίας πάνω στον τοίχο, και προφέρει τη λέξη τοίχος με μαλακή φωνή. Αυτό που δεν είναι γνωστό για την ώρα είναι αν διαβάσει τη λέξη στο κομμάτι της ταινίας ή αν απλώς αναφέρεται στον ίδιο τον τοίχο. Ενδεχομένως να έχει ξεχάσει να διαβάσει αλλά να εξακολουθεί ν' αναγνωρίζει τα πράγματα γι' αυτό που είναι και να μπορεί να τα κατονομάσει ή, αντίθετα, να έχει χάσει την ικανότητα να αναγνωρίζει τα πράγματα γι' αυτό που είναι αλλά να εξακολουθεί να ξέρει να διαβάσει.

Φοράει μπλε και κίτρινη ριγέ βαμβακερή πιτζάμα, και τα πόδια του είναι μέσα σε ένα ζευγάρι μαύρες δερμάτινες παντόφλες. Δεν του είναι σαφές το πού ακριβώς βρίσκεται. Στο δωμάτιο, ναι, αλλά σε τι κτίριο βρίσκεται το δωμάτιο; Σε σπίτι; Σε νοσοκομείο; Σε φυλακή; Δεν θυμάται πόσο καιρό βρίσκεται εδώ ή τη φύση των συνθηκών που επέφεραν τη μετακίνησή του σε αυτό το μέρος. Ίσως να βρίσκεται εδώ από πάντα· ίσως εδώ να ζει από τη μέρα που γεννήθηκε. Αυτό που γνωρίζει είναι ότι την καρδιά του τη γεμίζει μια ακατασίγαστη αίσθηση ενοχής. Την ίδια ώρα, δεν μπορεί παρά να αισθάνεται θύμα μιας τρομερής αδικίας.

Υπάρχει ένα παράθυρο στο δωμάτιο, το στόρι όμως είναι κατεβασμένο, και απ' ό,τι μπορεί να θυμηθεί δεν έχει κοιτάξει ακόμη έξω. Ομοίως και με την πόρτα και το λευκό της πορσελάνινο πόμολο. Είναι κλειδωμένος, ή έχει το ελεύθερο να πηγαινοέρχεται κατά βούληση; Ακόμη δεν έχει ερευνήσει το ζήτημα – διότι, όπως ειπώθηκε στην παραπάνω παράγραφο, ο νους του είναι αλλού, έρμαιο του παρελθόντος καθώς περιπλανιέται ανάμεσα στα φασματικά όντα που γεμίζουν το κεφάλι του, πασχίζοντας να απαντήσει το ερώτημα που τον κατατρώχει.

Οι εικόνες δεν ψεύδονται, ούτε όμως λένε τα πάντα. Είναι απλώς μια καταγραφή του χρόνου που περνά, τα εξωτερικά στοιχεία. Η ηλικία του γέρου, για παράδειγμα, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί από τις ελαφρώς θολές ασπρόμαυρες εικόνες. Το μόνο δεδομένο που μπορεί να καταχωριστεί με κάποια βεβαιότητα είναι ότι δεν πρόκειται για νέο άνθρωπο, όμως η λέξη γέρος είναι όρος ευέλικτος και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να περιγραφεί ένας άνθρωπος από εξήντα έως εκατό χρονών. Επομένως θα εγκαταλείψουμε το γέρος και εφεξής θα αναφερόμαστε στον άνθρωπο στο δωμάτιο ως κύριο Μπλανκ. Προς το παρόν, μικρό όνομα δεν χρειάζεται.

Ο κύριος Μπλανκ σηκώνεται απ' το κρεβάτι επιτέλους, κάνει μια μικρή παύση για να βρει

την ισορροπία του, κι έπειτα σέρνεται προς το γραφείο στην άλλη άκρη του δωματίου. Νιώθει κούραση, σαν να ξύπνησε μόλις από άστατο, λιγοστό νυχτερινό ύπνο, και καθώς οι σόλες από τις παντόφλες του γρατζουνούν το άδειο ξύλινο πάτωμα, του έρχεται στον νου ο ήχος του γυαλόχαρτου. Από πολύ μακριά, πέρα από το δωμάτιο, πέρα από το κτίριο όπου βρίσκεται το δωμάτιο, ακούει την αχνή κραυγή ενός πουλιού – ίσως κοράκι, ίσως γλάρος, δεν μπορεί να ξεχωρίσει.

Ο κύριος Μπλανκ κάθεσαι στην καρέκλα του γραφείου. Είναι μια υπέρμετρα άνετη καρέκλα, αποφασίζει, φτιαγμένη από απαλό καφέ δέρμα και εξοπλισμένη με φαρδιά μπράτσα για να βολέψει τους αγκώνες και τους πήχεις του, χώρια ο αόρατος μηχανισμός των ελατηρίων που του επιτρέπει να λικνίζεται μπρος πίσω κατά βούληση, το οποίο είναι αυτό ακριβώς που ξεκινά να κάνει με το που κάθεσαι. Το λίκνισμα μπρος πίσω έχει μια καταπραϋντική επίδραση πάνω του, και καθώς ο κύριος Μπλανκ συνεχίζει να ενδίδει σ' αυτές τις ευχάριστες ταλαντεύσεις, θυμάται το κουνιστό αλογάκι που βρισκόταν στην κρεβατοκάμαρά του όταν ήταν παιδάκι, και έπειτα αρχίζει να ξαναζει μερικά από τα φανταστικά ταξίδια που έκανε με εκείνο το άλογο, που το έλεγαν Ασπρούλη και που, στο μυαλό του νεαρού κυρίου Μπλανκ, δεν ήταν ξύλινο αντικείμενο στολισμένο με άσπρη μπογιά αλλά πλάσμα ζωντανό, άλογο αληθινό.

Έπειτα από αυτή τη σύντομη εξόρμηση στα παιδικά του, η απελπισία ξαναπνίγει τον λαϊμό του κυρίου Μπλανκ. Λέει δυνατά με φωνή εξαντλημένη: Δεν πρέπει να το αφήσω να συμβεί. Έπειτα σκύβει προς τα μπρος για να εξετάσει τα βουνά των χαρτιών και των φωτογραφιών που είναι τακτικά στοιβαγμένα στην επιφάνεια του μαονένιου γραφείου. Πιάνει τις φωτογραφίες πρώτα, τρεις ντουζίνες ασπρόμαυρα πορτρέτα ανδρών και γυναικών διαφόρων ηλικιών και φυλών σε διάσταση οκτώ επί δέκα ιντσών. Η φωτογραφία πάνω πάνω δείχνει μια νεαρή κοπέλα εκεί γύρω στα είκοσι. Τα σκούρα μαλλιά της είναι κοντοκομμένα, και έχει μια έντονη, ανήσυχη έκφραση στα μάτια καθώς κοιτάζει τον φακό. Στέκεται έξω σε κάποια πόλη, ίσως μια πόλη ιταλική ή γαλλική, επειδή τυχαίνει να βρίσκεται μπροστά από μια μεσαιωνική εκκλησία, και επειδή η γυναίκα φοράει κασκόλ και μάλλινο παλτό, μπορούμε να υποθέσουμε με αρκετή σιγουριά ότι η φωτογραφία τραβήχτηκε χειμώνα. Ο κύριος Μπλανκ κοιτάζει τα μάτια της κοπέλας και πασχίζει να θυμηθεί ποια είναι. Ύστερα από είκοσι πάνω κάτω δεύτερα, ακούει τον εαυτό του να ψελλίζει μια μόνο λέξη: Άννα. Μια αίσθηση ακατανίκητης αγάπης τον διαπερνά. Αναρωτιέται αν η Άννα ήταν κάποια με την οποία ήταν κάποτε παντρεμένος, ή, ίσως, αν κοιτάζει μια φωτογραφία της κόρης του. Μια στιγμή αφού κάνει αυτές τις σκέψεις, του ορμάει νέο κύμα ενοχής, και ξέρει ότι η Άννα είναι νεκρή. Ακόμα χειρότερα, υποψιάζεται ότι είναι υπεύθυνος για τον θάνατό της. Θα μπορούσε, μονολογεί, μέχρι και να είναι αυτός ο ίδιος που τη σκότωσε.

Ο κύριος Μπλανκ βογκάει απ' τον πόνο. Το να κοιτάζει τις φωτογραφίες του πέφτει βαρύ, έτσι τις κάνει στην άκρη και στρέφει την προσοχή του στα χαρτιά. Είναι τέσσερις στοίβες στο σύνολο, γύρω στους δεκαπέντε πόντους ύψος. Χωρίς να έχει συναίσθηση κάποιου ιδιαίτερου λόγου, απλώνει το χέρι στην πάνω σελίδα της στοίβας άκρη αριστερά. Οι χειρόγραφες λέξεις, γραμμένες με κεφαλαία γράμματα, όπως στα κομμάτια της λευκής ταινίας, λένε τα εξής:

Αν τη δεις από τις εσχατιές του διαστήματος, η Γη δεν είναι μεγαλύτερη από κόκκο σκόνης. Να το θυμάσαι την επόμενη φορά που θα γράψεις τη λέξη ανθρωπότητα.

Η συνέχεια στο βιβλίο...

Άνθρωπος στο σκοτάδι

Είμαι μόνος στο σκοτάδι, γυρνώντας τον κόσμο στον νου μου καθώς παλεύω με άλλη μια κρίση αϋπνίας, άλλη μια λευκή νύχτα στη μεγάλη αμερικάνικη ερημιά. Στον πάνω όροφο, η κόρη και η εγγονή μου κοιμούνται στις κρεβατοκάμαρές τους, μόνες κι αυτές, η σαρανταεπτάχρονη Μίριαμ, το μοναχοπαιδί μου, που κοιμάται μόνη τα τελευταία πέντε χρόνια, και η εικοσιτριάχρονη Κάτια, το μοναχοπαιδί της Μίριαμ, που κοιμόταν με έναν νεαρό ονόματι Τάιτους Σμολ, μα ο Τάιτους είναι πια νεκρός, και η Κάτια κοιμάται μόνη με τη ραγισμένη της καρδιά.

Ζωηρό φως, σκοτεινιά έπειτα. Ήλιος να ξεχύνεται από κάθε γωνιά του ουρανού, το μαύρο της νύχτας έπειτα, τα βουβά άστρα, ο αέρας που σαλεύει στα κλαδιά. Αυτή είναι η ρουτίνα. Έχω πάνω από χρόνο πια που ζω σ' αυτό το σπίτι, απ' όταν βγήκα απ' το νοσοκομείο. Η Μίριαμ επέμενε να έρθω εδώ, και στην αρχή ήμασταν οι δυο μας μόνο, μαζί με μια αποκλειστική που με φρόντιζε όταν έλειπε η Μίριαμ στη δουλειά. Έπειτα, τρεις μήνες αργότερα, της Κάτιας της ήρθε ο ουρανός σφοντύλι, και παράτησε τη σχολή κινηματογράφου στη Νέα Υόρκη για να έρθει σπίτι στο Βερμόντ να ζήσει με τη μητέρα της. Οι γονείς του του έδωσαν το όνομα του γιου του Ρέμπραντ, του μικρού αγοριού στους πίνακες, του χρυσόμαλλου παιδιού με το κόκκινο καπέλο, του ονειροπόλου μαθητή που συλλογίζεται τα μαθήματά του, του μικρού αγοριού που έγινε νεαρός άντρας ταλαιπωρημένος απ' την αρρώστια και πέθανε στα είκοσί του, ακριβώς σαν τον Τάιτους της Κάτιας. Είναι όνομα καταραμένο, όνομα που θα έπρεπε διά παντός να τεθεί εκτός κυκλοφορίας. Σκέφτομαι συχνά τον θάνατο του Τάιτους, την αποτρόπαιη ιστορία εκείνου του θανάτου, τις εικόνες εκείνου του θανάτου, τις συντριπτικές επιπτώσεις εκείνου του θανάτου στην τεθλιμμένη εγγονή μου, μα δεν θέλω να τα πιάσω αυτά τώρα, δεν μπορώ να τα πιάσω αυτά τώρα, πρέπει να τα αποδιώξω όσο πιο μακριά μου γίνεται. Είναι ακόμη νωρίς, και καθώς ξαπλωμένος εδώ στο κρεβάτι κοιτάζω ψηλά στο σκοτάδι, ένα σκοτάδι τόσο μαύρο που κάνει το ταβάνι αόρατο, αρχίζω και θυμάμαι την ιστορία που ξεκίνησα χθες βράδυ. Αυτό κάνω όταν ο ύπνος αρνείται να έρθει. Ξαπλωμένος, λέω νοερά ιστορίες. Μπορεί να μην είναι και τίποτα το φοβερό, όσο όμως είμαι μέσα τους, διώχνουν απ' τη σκέψη όσα θα προτιμούσα να ξεχάσω. Η συγκέντρωση είναι ένα θέμα, ωστόσο, και συχνά ο νους μου τελικά ξεστρατίζει από την ιστορία που προσπαθώ να πω και πάει σε όσα δεν θέλω να σκέφτομαι. Δεν γίνεται τίποτα. Αποτυγχάνω ξανά και ξανά, αποτυγχάνω συχνότερα απ' όσο επιτυγχάνω, αυτό όμως δεν σημαίνει πως δεν κάνω ό,τι μπορώ. Τον βάζω σε μια τρύπα. Αυτό έμοιαζε με καλή αρχή, με πολλά υποσχόμενο τρόπο να πάρω μπρος. Βάλε έναν κοιμισμένο άντρα σε μια τρύπα, κι έπειτα δες τι θα γίνει όταν ξυπνήσει και προσπαθήσει να βγει έξω. Μιλώ για μια βαθιά τρύπα στο έδαφος, τρία μέτρα βάθος, σκαμμένη έτσι που να σχηματίζει τέλειο κύκλο, με κάθετους εσωτερικούς τοίχους από πυκνό, σφιχτοπατημένο χώμα, τόσο σκληρό που οι επιφάνειες έχουν την υφή ψημένου πηλού, ίσως ακόμα και γυαλιού. Με άλλα λόγια, ο άντρας στην τρύπα δεν θα μπορέσει να εξέλθει από την τρύπα όταν ανοίξει τα μάτια του. Παρεκτός κι είναι εξοπλισμένος με ορειβατικά εργαλεία –σφυρί και μεταλλικά καρφιά, για παράδειγμα, ή ένα σχοινί για να το πετάξει λάσο σε κάποιο κοντινό δέντρο–, ο άντρας αυτός όμως δεν έχει εργαλεία, και όταν ανακτήσει τις αισθήσεις του, γρήγορα θα καταλάβει τη φύση του αδιεξόδου του. Κι έτσι γίνεται. Ο άντρας ανακτά τις αισθήσεις του και ανακαλύπτει ότι είναι ξαπλωμένος ανάσκελα, ατενίζοντας έναν ανέφελο νυχτερινό ουρανό. Τον λένε Όουεν Μπρικ, και δεν έχει ιδέα πώς βρέθηκε εδώ, δεν θυμάται να πέφτει σε αυτή την κυλινδρική τρύπα, η οποία, υπολογίζει, έχει διάμετρο γύρω στα τριάμισι μέτρα. Ανακάθεται. Προς έκπληξή του, φορά στρατιωτική περιβολή από τραχύ καστανόφαιο μαλλί. Στο κεφάλι του έχει πηλήκιο, και στα

πόδια του ένα ζευγάρι γερά, πολυφορεμένα άρβυλα, δεμένα πάνω από τον αστράγαλο με έναν σφιχτό διπλό κόμπο. Υπάρχουν δύο σαρδέλες στις επωμίδες του, υποδεικνύοντας ότι η στολή ανήκει σε κάποιον με τον βαθμό του δεκανέα. Αυτός ο κάποιος μπορεί να είναι ο Όουεν Μπρικ, όμως ο άντρας στην τρύπα, του οποίου το όνομα είναι Όουεν Μπρικ, δεν θυμάται να έχει υπηρετήσει σε κάποιον στρατό ή να έχει πολεμήσει ποτέ στη ζωή του. Ελλείψει άλλης εξήγησης, εικάζει ότι δέχτηκε κάποιο χτύπημα στο κεφάλι και προσωρινά έχει χάσει τη μνήμη του. Όταν ακουμπά με τα δάχτυλα το κρανίο του και αρχίζει να ψάχνει για καρούμπαλα και πληγές, ωστόσο, ούτε ίχνη οιδήματος βρίσκει, ούτε κοψίματα, ούτε μελανιές, τίποτα που να υποδεικνύει ότι υπέστη τέτοιο τραυματισμό. Τι ήταν, άρα; Να έχει υποστεί κάποιο ιδιαίτερα βαρύ τραύμα που διέγραψε μεγάλα τμήματα του μυαλού του; Ίσως. Παρεκτός όμως και ξαφνικά του ξανάρθει η μνήμη αυτού του τραύματος, δεν θα έχει τρόπο να το μάθει. Έπειτα αρχίζει να διερευνά την πιθανότητα να κοιμάται στο κρεβάτι του σπιτιού του, παγιδευμένος μέσα σε κάποιο υπερφυσικά διαυγές όνειρο, ένα όνειρο τόσο ζωντανό και έντονο που έχει σχεδόν σβήσει το όριο μεταξύ ονείρου και ξύπνου. Αν είναι έτσι, τότε απλώς αρκεί να ανοίξει τα μάτια του, να σηκωθεί από το κρεβάτι, και να πάει στην κουζίνα για να ετοιμάσει τον πρωινό καφέ. Πώς όμως ανοίγεις τα μάτια σου όταν είναι ήδη ανοιχτά; Τα ανοιγοκλείνει μερικές φορές, παιδιάστικα διερωτώμενος αν αυτό θα λύσει το ζόρκι – μα δεν υπάρχει ζόρκι για να λυθεί, και το μαγικό κρεβάτι δεν εμφανίζεται. Ένα σμήνος ψαρόνια περνάει από πάνω, μπαίνοντας στο οπτικό του πεδίο για πεντέξι δεύτερα, και έπειτα χάνεται στο σούρουπο. Ο Μπρικ σηκώνεται για να επιθεωρήσει τον περίγυρό του, και καθώς το κάνει αντιλαμβάνεται ένα αντικείμενο που εξέχει από την αριστερή μπροστινή τσέπη του παντελονιού του. Πρόκειται για ένα πορτοφόλι, το πορτοφόλι του, και εκτός από εβδομήντα έξι αμερικανικά δολάρια, περιέχει μια άδεια οδήγησης εκδοθείσα από την πολιτεία της Νέας Υόρκης στο όνομα κάποιου Όουεν Μπρικ, γεννημένου στις 12 Ιουνίου του 1977. Αυτό επιβεβαιώνει τα όσα ο Μπρικ ήδη γνωρίζει: ότι είναι άντρας κοντά στα τριάντα που ζει στο Τζάκσον Χάιτς του Κουίνς. Γνωρίζει επίσης ότι είναι παντρεμένος με μια γυναίκα που τη λένε Φλόρα και ότι τα τελευταία επτά χρόνια δουλεύει ως επαγγελματίας μάγος, δίνοντας παραστάσεις κατά κύριο λόγο σε παιδικά πάρτι γενεθλίων ανά την πόλη με το καλλιτεχνικό ψευδώνυμο Μεγάλος Ζαβέλο. Αυτά τα δεδομένα απλώς βαθαινούν το μυστήριο. Αν είναι τόσο βέβαιος για το ποιος είναι, τότε πώς κατέληξε στον πάτο αυτής της τρύπας, ντυμένος με στολή δεκανέα από πάνω, χωρίς χαρτιά ή νεκροτάμπελο ή στρατιωτική ταυτότητα που να αποδεικνύει ότι είναι στρατιώτης; Δεν του παίρνει πολύ να καταλάβει ότι περίπτωση απόδρασης δεν υπάρχει. Ο κυκλικός τοίχος παραείναι ψηλός, κι όταν τον κλοτσάει με το άρβυλο για να του ανοίξει βαθούλωμα και να δημιουργήσει κάποιο πάτημα που θα τον βοηθούσε να αναρριχηθεί, το μόνο αποτέλεσμα είναι ο πόνος στο μεγάλο δάχτυλο του ποδιού του. Η νύχτα πέφτει γρήγορα, και στον αέρα υπάρχει μια παγωνιά, μια υγρή ανοιξιότικη παγωνιά που χώνεται στο κορμί του, κι ενώ ο Μπρικ έχει αρχίσει να φοβάται, προς το παρόν ακόμα παραξενεύεται πιο πολύ παρά φοβάται. Παρ' όλα αυτά, δεν μπορεί να κρατηθεί και να μη φωνάζει βοήθεια. Ως τώρα, όλα γύρω του είναι ήσυχα, υποδεικνύοντας ότι βρίσκεται σε κάποια απόμερη, ακατοίκητη επαρχιακή έκταση, δίχως άλλους ήχους πέρα από περιστασιακά κρωξίματα και το θρόισμα του ανέμου. Θαρρείς και δόθηκε εντολή, ωστόσο, θαρρείς και από κάποια στρεβλή λογική αιτίου και αποτελέσματος, τη στιγμή που φωνάζει τη λέξη ΒΟΗΘΕΙΑ, ακούγονται πυροβολισμοί στο βάθος, και ο σκοτεινιασμένος ουρανός φωτίζεται από λαμπρούς κομήτες καταστροφής. Ο Μπρικ ακούει πολυβόλα, χειροβομβίδες που σκάνε, και κάτω από όλα αυτά, σίγουρα μίλια μακριά, μια υπόκωφη χορωδία από ουρλιαχτά ανθρώπων. Γίνεται πόλεμος, συνειδητοποιεί, και ο ίδιος είναι στρατιώτης σ' αυτόν τον πόλεμο, χωρίς όμως όπλο στη διάθεσή του, χωρίς τρόπο ν' αμυνθεί στις επιθέσεις, και για

πρώτη φορά απ' όταν ξύπνησε στην τρύπα, φοβάται για τα καλά.

Οι πυροβολισμοί συνεχίζονται για παραπάνω από μια ώρα, έπειτα σταδιακά βουβαίνονται. Λίγο αργότερα, ο Μπρικ ακούει αχνό τον ήχο των σειρήνων, που πιστεύει ότι σημαίνει πως πυροσβεστικά τρέχουν σε κτίρια τα οποία υπέστησαν ζημιές κατά την επίθεση. Έπειτα οι σειρήνες σταματούν κι αυτές, κι η ησυχία τον σκεπάζει άλλη μια φορά. Όσο παγωμένος και τρομαγμένος κι αν είναι, ο Μπρικ είναι επίσης εξαντλημένος, και αφού στριφογυρίζει μέσα στην κυλινδρική του φυλακή ώσπου να φανούν τ' άστρα στον ουρανό, ξαπλώνει κατάχαμα και καταφέρνει επιτέλους να κοιμηθεί.

Νωρίς το επόμενο πρωί, τον ξυπνά μια φωνή που τον καλεί από την κορυφή της τρύπας. Ο Μπρικ κοιτάζει ψηλά και βλέπει το πρόσωπο ενός άντρα να εξέχει απ' τα χείλη της τρύπας, και αφού το πρόσωπο είναι το μόνο που διακρίνεται, εικάζει ότι ο άντρας έχει ξαπλώσει μπρούμυτα.

Δεκανέα, λέει ο άντρας. Δεκανέα Μπρικ, ώρα να την κάνουμε.

Ο Μπρικ σηκώνεται, και τώρα που τα μάτια του απέχουν μόνο γύρω στο ένα μέτρο από το πρόσωπο του αγνώστου, βλέπει ότι είναι ένας μελαψός τύπος με τετράγωνο σαγόνι και αξύριστα γένια δύο ημερών, και ότι φοράει στρατιωτικό πηλήκιο πανομοιότυπο με αυτό που βρίσκεται στο δικό του κεφάλι. Πριν προλάβει ο Μπρικ να διαμαρτυρηθεί ότι, όσο κι αν θα ήθελε να την κάνει, δεν είναι σε θέση να πράξει κάτι τέτοιο, το πρόσωπο του άντρα εξαφανίζεται.

Μην ανησυχείς, τον ακούει να λέει. Θα σε βγάλουμε αποκεί στο πιτς φιτίλι.